

Європейські газові ринки

Календарний тиждень №49

(5-11 грудня 2016 року)

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
SEGH - Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ - тисяча кубічних метрів
ЦСЕ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, використано вищу теплоту згоряння російського експортного газу в Європі, як її спільно визначено Міжнародним енергетичним агентством, Організацією економічного співробітництва і розвитку та Євростатом. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин.

Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводяться для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст (10 сторінок та 10 стор. Додатку, все - шрифтом 9)

Стислі підсумки

1. Цінові процеси тижня

- 1.1 Динаміка цін тижня
- 1.2 Об'єми торгівлі
- 1.3 Нафта, вугілля
- 1.4 Курс валют

1.5.1 Засідання Ради ЄЦБ

2. Спотові ціни

3. Ф'ючерсні ціни

3.1 NCG/Pegas

4. Новий регламент ЄС з безпеки забезпечення природним газом

Додаток. Аналітична записка «Європейські газові ринки - підсумки листопада»

Зміст додатка

1. ЗАХІДНА ЄВРОПА

- 1.1 Спотові ринки
- 1.2 Ринки деривативів
- 1.3 Ціни
- 1.4 ВТП NCG
- 1.5 Висновки

2. SEGH - БАУМГАРТЕН

- 2.1 Ціни
- 2.2 Висновки

3. ПОЛЬСЬКИЙ ХАБ

- 3.1 Висновки

На тижні відбувалося сильне падіння оптових цін на природний газ, особливо, у Західній Європі – на \$10-15 за тиждень. Однією з основних причин є низький рівень попиту на природний газ у Західній Європі, про що опосередковано свідчать невисокі об'єми торгів. Значний вплив на газове ціноутворення мали курсові процеси та засідання ОПЕК у суботу.

Об'єми торгівлі. Попит на природний газ у Західній Європі залишається низьким, чого не скажеш про країни ЦСЕ. На NCG обсяги торгівлі всіма видами ф'ючерсних контрактів склали на платформі ПЕГАС за підсумками тижня 169 млн. куб. м (58 млн. куб. м на попередньому тижні). У Польщі об'єми торгівлі форвардними контрактами на TGE зросли на цьому тижні до 282 млн. куб. м (227 млн. куб. м), а сумарний об'єм контрактів з поставкою наступної газової доби склав 47 млн. куб. м (59 млн. куб. м).

Нафта. Нафта дешевшала до середини тижня, після чого ціна Brent піднялась до рівня кінця попереднього тижня та продовжувала дорожчати після того, як у суботу країни, що не входять до ОПЕК, підтвердили квоту скорочення. **Удорожчання нафти штовхатиме вгору ціни на газ.**

12.12.16, станом на 11 год. за київським часом, лютневі (front-month) поставки Brent торгувалися у середньому по 56,7 дол. США/барель (найвища ціна контрактів була \$57,89, найнижча - \$55,55). Однак будь-якого помітного удорожчання до середини дня 12.12.16 не фіксувалося.

Валюти. Протягом тижня основні валюти зростали відносно долара США, але в останній робочий день тижня обвалилися. 08.12.16 на засіданні Ради ЄЦБ ухвалено рішення про продовження програми кількісного

пом'якшення до кінця 2017 р. Ставки, включаючи негативну по депозитах (мінус 0,4%), залишено без змін і не буде підвищено щонайменше до закінчення програми. Російський рубль, під впливом рішень ОПЕК, зміцнився до найсильнішого рівня за понад рік: 61,74 руб./\$, 65,19 руб./€.

Спотові ціни. У Західній Європі середня тижнева ціна з поставкою наступної доби впала на 7,5% до \$190 (\$206 попереднього тижня), у регіоні ЦСЄ - на 4,3% (+1,1%) до \$201 (\$210).

Поставки наступного газового місяця подешевшали за підсумками тижня в середньому по всіх хабах на 2,5% (+1,7% на попередньому тижні).

Поставки у 1 кварталі 2017 р. подешевшали на 6,5% (+1,4% на попередньому тижні).

Поставки у літній сезон 2017 р. у середньому подешевшали на 3,4% (+1,4% на попередньому тижні).

NGC. Ф'ючерсні ціни на NGC за підсумками тижня суттєво знизилися, в середньому по всіх категоріях форвардних контрактів на 4,2% (+1,3% на попередньому тижні). Найдешевшими були ціни поставок у березні 2017 р., 1 кварталі 2017 р. та у січні 2017 р. (front-month). Перші місяці 2017 р. підрівнялися в ціні. Суттєво дорожче були поставки у зимній сезон 2017 р. Об'єм торгівлі всіма видами форвардних контрактів зріс відносно попереднього тижня втричі, досягнувши сумарно за тиждень 169 млн. куб. м. Найбільше торгувалися поставки у календарному 2017 р., в січні 2016 р. та у 1 кварталі 2017 р. Однак слід констатувати, що попит Західної Європи на природний газ надалі залишається на низькому рівні.

Нафта. У суботу країни, що не входять до ОПЕК, підтвердили квоту скорочення на 558 тисяч барелів/добу. Росія зменшить видобуток на 50-100 тис. барелів у 1 кварталі 2017 р., а наприкінці березня доведе скорочення до 200 тис. барелів на добу. Мексика погодилася на скорочення 100 тис. барелів /добу (нинішній добовий видобуток - 2,1 млн. бар.), Казахстан – на 20 тис. барелів (1,7 млн. бар.), Оман – на 45 тис. барелів на добу (1 млн. бар.), Азербайджан – на 35 тис. барелів (800 тис. бар.). Решта припала на Бахрейн, Бруней, Екваторіальну Гвінею, Судан і Південний Судан.

Як зауважує «Уолл-стріт джорнал», члени ОПЕК відомі своїми регулярними порушеннями зобов'язань, а угодою не передбачено жодних правових санкцій ні для членів ОПЕК, ні для інших країн, які взяли на себе зобов'язання. **В листопаді** Росія і Саудівська Аравія **збільшили видобуток нафти до рекордних рівнів.** До цього, Росія навідріз відмовлялася скорочувати обсяги видобутку. Фактичного скорочення може не відбутися. Ціни до кінця року можуть підрости, але як тільки ринок усвідомить, що фактично нічого не змінилося, у порівнянні з періодом до укладення угоди ОПЕК, вони знову повернуться в діапазон \$45-50 для Brent/WTI та \$40 для Urals. У найближчі місяці реальна пропозиція нафти на ринку перевищуватиме попит, **реальні ціни будуть відставати від ф'ючерсних.**

Найбільший ризик для планів ОПЕК та Росії становить нетрадиційна нафта США. Собівартість видобутку сланцевої нафти на ряді родовищ формації Ваккер в США знизилася практично до рівня Ірану і Іраку, що означає можливість підвищення обсягів видобування США на тлі домовленостей ОПЕК щодо його скорочення. В окрузі Данн у Північній Дакоті на площі понад 5 тисяч квадратних км собівартість бареля нафти становить 15 дол. США. У цьому окрузі видобувається п'ята частина всього обсягу США. При цьому, США не фігурують серед країн, запрошених на зустріч ОПЕК з державами, що не входять до ОПЕК.

Новий регламент з безпеки постачання природного газу на заміну регламенту ЄС від 2010 р. вводить обов'язкове інформування для довгострокових контрактів, які забезпечують 40% і більше річного споживання природного газу в країні-члені ЄС. Компетентний орган та Єврокомісія матимуть також право вимагати інформацію по суті проблеми, за винятком ціни, по інших газових контрактах, навіть якщо вони не перевищують порогових 40%. Поріг 40% стосується здебільшого країн ЦСЄ, де домінує ПАТ «Газпром». Крім того, країни ЄС повинні будуть надавати Єврокомісії міжурядові угоди з країнами-нечленами ЄС у нафтогазовій сфері, підписання яких стане можливим лише після згоди Єврокомісії. А ось вимоги в сфері електроенергетики обмежуються лише простим інформуванням Єврокомісії.

**По всіх категоріях контрактів конкретні ціни публікуються у платному виданні.*

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»